

УДК 378.147

Т.О. Куцак,
викладач-методист,
Херсонський
політехнічний
коледж Одеського
національного
політехнічного
університету, e-mail:
takucak@ukr.net

Р.А. Крупін,
випускник,
Херсонський
політехнічний
коледж Одеського
національного
політехнічного
університету

ЦЮРУПІНСЬК – МОЄ РІДНЕ МІСТО

Т.О. Куцак, Р.А. Крупін.
Цюрупинськ – моє рідне місто. Стаття про маленьку батьківщину, рідне місто. Дослідження розкриває всі прекрасні сторони Цюрупинська, пов'язані зі спогадами дитинства. Стаття допоможе студентській молоді та учням загальноосвітніх шкіл краще знати історію Херсонщини.

T.A. Kutsak, R.A., Krupin. **Curupinsk – my native city.** This article talks about the small Motherland, native town. The research opens all the wonderful sides of Tsurupinsk, linked with the remembrances of childhood. The article will help the students youth and pupils of general education schools to know better the history of Kherson region.

Вступ. У кожної людини в світі є рідне місто, в якому вона народилась, зростала та робила перші кроки у майбутнє життя. Моє рідне місто – це Цюрупинськ. Я народився, зростаю та дорослішаю на його прекрасній території.

Цюрупинськ – дивовижне місто, яке поєднує у собі багато різних унікальних знахідок, а саме ліс, річку, унікальну архітектурну спадщину, храми та будівлі промислового значення. Тепер більш конкретно про все вище сказане.

Цюрупинськ (колишня назва — Олешки) — місто районного значення, центр Цюрупинського району Херсонської області.

Населення — 25 217 осіб.

Рис.1 Герб
Цюрупинська

Матеріал і результати дослідження. Цюрупинськ розташований на півдні України, за 4 км від Херсона. Місто має Т-подібну форму. З заходу на схід простягається на 4 км, з півночі на південь — на 9 км, по периметру — 29 км. Середня висота над рівнем моря — 9 м. Площа становить 60 км².

Клімат помірно континентальний. Середня температура січня $-2,5\text{ }^{\circ}\text{C}$, найнижча зафіксована $-21\text{ }^{\circ}\text{C}$. Середня температура липня становить $+25\text{ }^{\circ}\text{C}$, найвища зафіксована $+46\text{ }^{\circ}\text{C}$. Кількість опадів приблизно 425 — 450 мм.

Природно-ресурсний потенціал міста складають ліс, підземні поклади прісної води та пісок. На під'їзді до міста розташоване йодове озеро з лікувальними властивостями.

На схід від міста знаходяться Олешківські піски — друга за розмірами пустеля Європи, навколо яких зеленіє 45 тис. га соснового лісу, багатого на дичину та гриби.

Рис. 2. Цюрупинський ліс

Рис.3. Цюрупинська пустеля

Екологічно чисте та безпечне навколишнє середовище забезпечує хвойний ліс, який очищає та збагачує киснем повітря, а наявність річок, озер та плавнів створює хороший мікроклімат.

Короткі данні історії міста.

- В 1084 перша згадка про Олешки (Олешшя) — місто у складі Київської Русі.[3]
- В 1711–1728 роках недалеко від Олешок розташовувалась Олешківська Січ.
- З 1802 до 1920 року Олешки були центром Дніпровського повітуТаврійської губернії.
- В 1928 році місто було перейменоване на Цюрупинськ, на честь радянського діяча Цюрупи Олександра Дмитровича.

Рис. 4. Пам'ятник Цюрупи Олександра Дмитровича в місті Цюрупинську

Місто розташоване поблизу Олешківських пісків, що дало можливість побудувати тут завод сухих будівельних сумішей. Олешківський пісок є ідеальною складовою для таких сумішей, адже в процентному співвідношенні містить багато кварцу. З жовтня 2007 року — завод по виробництву будівельних сумішей в Цюрупинську, Херсонській області, потужністю 150 тис. тонн у рік. У вересні 2008 р. відбувся запуск нової лінії заводу. Виробнича потужність — 80 тис. тонн асортиментної продукції в рік. Тепер сумарна потужність заводу складає 230 тис. тонн у рік.

Рис. 5. Завод по виробництву будівельних сумішей

В Цюрупинську працює паперовий комбінат — єдине місце в Україні, де виробляють папір для фільтрів машин.

Також в Цюрупинську є виноробний завод, в якому виготовляють дивовижні за своїми смаковими якості вина торгової марки «Вина Олешія» ВАТ «Цюрупинське».

Рис. 6. Виноробний завод «Вина Олешія» ВАТ «Цюрупинське».

Також в моєму місті є швейна фабрика. Цюрупинська швейна фабрика "ЮНІСТЬ" розташована на перетині глобальних транспортних потоків та магістралей (автотраси Одеса - Ростов, Одеса - Сімферополь, залізниця, аеропорт; річкове та морське судноплавство Херсона, Миколаєва, Одеси, Скадовська, Іллічівська), де-юре і де-факто в центрі Півдня України. Протягом останніх десятиліть наша Херсонська земля є відкритою для зовнішніх інвестицій, тому що визнана областю з мінімальним інвестиційним ризиком .

Оцінивши потенціал регіону, сюди прийшли і активно працюють лідер регіонального бізнесу ТОВ "Співдружність ініціативних працевдатних

інвалідів". Вони впевнені - тут ідеальне місце для розміщення нових заводів і фабрик.

Тільки одна швейна фабрика вже випускає свою продукцію, успішно її продає не тільки в Україні, але й експортує її в більш ніж 10 країн Європи. Вона затребувана, тому що надійна і приваблива за показником "Ціна - якість".

Рис. 7. Цюрупинська Швейна фабрика "ЮНІСТЬ"

Олешківська Січ – територіально-військова організація запорозьких козаків України у володіннях Кримського ханства. Заснована у 1711 році. Фортеця Січі знаходилася в урочищі Олешки на лівому березі Дніпра. Хан забороняв запорожцям будувати на Січі фортифікаційні споруди і мати артилерію. До того він не тільки заборонив мати січову церкву, а й активно став схиляти запорожців до прийняття ісламу.

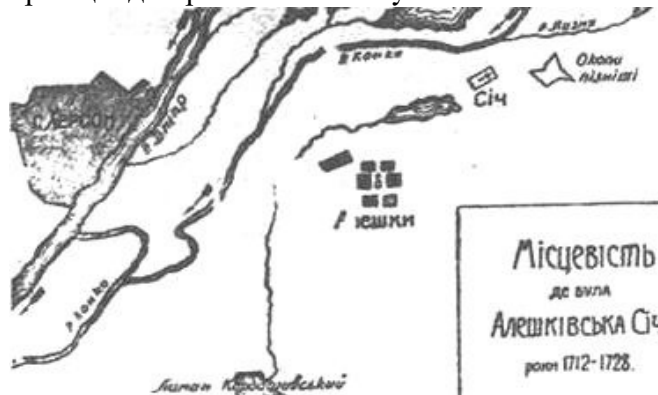

Рис. 8. Місцевість, де була Олешківська Січ. Роки 1712-1728.

Олешківська Січ проіснувала до 1734 року. Її рештки частково збереглися на околиці сучасного Цюрупинська. На місці колишньої Січі встановлений пам'ятний знак.

Пам'ятник Миколі Кулішу. Встановлений на честь видатного українського письменника й драматурга М. Г. Куліша, життя та діяльність якого пов'язані з Олешками. Скульптор — Шапко Іван Григорович.

Рис. 9. Пам'ятник Миколі Кулішу

Успенський монастир. Заснований у 1896 році. На початку ХХ століття складався з Успенського собору, трапезної, дзвіниці, каплиці, келій, господарських будівель, огорожі з вежами, — усе в російсько-візантійському стилі. У роки радянської влади більшість будівель комплексу було зруйновано. До наших днів зберігся тільки один будинок початку ХХ століття, декорований у псевдоруському стилі. Проте з початку ХІХ ст. почалась відбудова монастиря.

Рис. 10 Зображення Успенського монастиря

Соціальна інфраструктура міста поєднує у собі діючі 3 загальноосвітні школи (Цюрупинська гімназія, ЗОШ I–III ступенів № 2, ЗОШ I–III ступенів № 4), 3 будинки-інтернати, 4 дитячих садочки, Центр культури та дозвілля, п'ять бібліотек, дитяча школа мистецтв, центр дитячої творчості, спортивна школа, 3 спортивні клуби, стадіон та станція юних техніки та Будинок культури і дозвілля ім. Т. Г. Шевченка.

Рис.11. Цюрупинський Будинок культури і дозвілля ім. Т. Г. Шевченка

Рис. 12. Цюрупинська спеціалізована ЗОШ I–III ступенів № 2

Висновки.

Це далеко не все, що я можу розповісти про унікальність свого міста, проте неможливо по фото або опису місцевості відчутти саме те, що відчуваю я, знаходячись у чарівних околицях свого рідного міста. Саме в цьому і полягає сутність рідного міста, що воно має особливе значення для тих, хто в ньому народився, зростав та робив перші кроки в майбутнє життя...

Література

1. Борис Прищепа, Петро Прядка. Край південний – Олешня. [Текст]- Київ «Просвіта» 2009 .- 146 с.
2. Олешки // Энциклопедический словарь Брокгауза и Ефрона: В 86 томах (82 т. и 4 доп.). — СПб., 1890—1907.
3. <http://ru.wikipedia.org/wiki/Цюрупинск>

Надійшла до редакції 29.12.2015